

ՄԵՃՄՈՒԱԿԱԿՊԱՐ

DIRECTION DU JOURNAL
MEDJMOUA-I-AHBAR
Grand Rue de Pera, Taksim 65

Համբարսաւ իջի տէժաւ եւանի ՉԱՐՇԷՆՊԻՀ ՎԵ
ՃՈՒՄԱՆԻՐԹԵՍԻ ԻՐԹԷՍԻԿԱՆԵՐԵՐԻ ԵՆԵՐ ՕՂՈՒՆԵՐ:

ՆԻՒՍԵՒՍԻ
30 ԲԱՐԱ

مجموعة اخبار
لكاوغای تقسیم جاده می نورم 70

ԱՊՐԵՆԻ ՖԻՅԱԹԼԱՐԸ. = Իսթանպուլ իջին տէժելիկի 60 ղՂ. = 6 ալլըղը 35. = Թալլա իջին տէժելիկի 85. = 6 Ալլըղը 45 ղՂ. արբ. = Մէմալիքի լճակի իջին տէժելիկի 20 ֆր. արբ. = Բոսթա իւճըլէթի պիղէ ալլաթիւր. = 15 կիւլիւք Նիւսիւքի 60 բարա արբ. = Իւսիւք ՇԱՐՇԷՆՊԻՀ. = 1ինճի սահիֆէնի սրբաւր 5, 2ինճի լէ 3ինճի սահիֆէնի սրբաւր 3, լէ 4ինճի սահիֆէնի սրբաւր 1 ղՂ. արբ. = 2օգ տէժաւ տէժ իսիւքի իւնաթ իւն ալլըճաւ բաղարլըք օլունուր:

Ղաղէթայա միւթէլլիք խուսուսթ իւն ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ ԹՈՂԱՅԵՆԱ ՄԻՐԱՃԱՍԹ օլունուր. = Իսթանպուլի Պէյօղլունա ճառաթի քէպիլլուճ Ն. 65:

ԵՐԿՈՒ ՍՈՒԳԵՐ

ՀԱՅՐ ՄԱՆՈՒԷՒ ՎԱՐԴ. ԲԱԶՈՒՆԻ

ԵՒ

Հ. ԱՆ.Վ. ՄԱՏԱԹԻԱ ԳԱՐԱԳԱՅԵԱՆ

Երկու մեծ կորուստներ, երկու հոյա-
կապ կորուստներ, միեւնոյն հասարակու-
թեան մէջ, գրեթէ միեւնոյն օրը, երկու քն-
ալ կրօնաւոր, երկու քնալ աշակերտ Մխի-
թար Արքայաճօր, — մէկը Վիեննայի, իսկ
միւսը Վիեննայի — երկու քնալ գիտուն,
երկու քնալ հոգեւոր, ե. երկու քնալ
կըճած տարիներու բուռն տալ: Այս տխուր
զուգադիպութիւնը խորապէս ազդեց ա-
մենուս վրայ եւ ճշմարտագէտ անհուն վիշ-
տով մըն է որ իմացանք անդամանիլի
կորուստները երկու հոյակապ անձնու-
թեան իւրեանց, երկու մեծ մարդերու,
մաքի երկու հոգեւոր աշխատակորնե-
րու, որոնց նմանները գարեւր հազիւ միայն
կրնան ծնիլ եւ հազարաւորներու մէջ չեն
կրնար գտնել երկու անձեր, որոնք կոչուին
Մանուէլ Բաշուշի եւ Մատթիա Գարա-
գալ: Այս մարդիկը Արարիկն բացառիկ
ստղծագործութիւններն են, որոնք աշ-
խարհ կուգան՝ զանազանութեամբ համար ի-
րենց ժամանակակիցներէն եւ մասնաւոր
սեղ մը գրաւելու համար ամբողջութեամբ թո՛
ու բռնին մէջ, անոնց խորին յարգանքը եւ
անհուն հիացումը՝ կեդրոնացնելով իրենց
վրայ. եւ այս մարդիկը կը կոչուին «մեծ
մարդեր», ու անոնց անունները՝ գարեւր
իրարու անանջին կը փոխան բարեպաշ-
տիկ երկիւղածութիւնով:

Եւ ճշմարտագէտ մեծ մարդերէն եր-
կու քնալ, մէկը Հ. Մանուէլ Վ. Բաշու-
շի, որ իր Միաբանութեան ամենէն կար-
կառուն փառքերէն մէկն էր՝ Մխիթարեան
Միաբանութեանց փառապաշտը հիւսող
անասագիւտ գործարարներէն մէկը ըլլալու նա-
խասանմանութեամբ եւ որ իր գիտուն, քի-
միագէտ, աստեղագէտ ու երկրաբան, քի-
միոլ զինական աշխարհին եւ կաճառնե-
րու գնահատումը գրաւելէ զատ, մէկ հա-
տիկ մը ըլլալու գերակշռութիւնը ունէր
մեր համայնքին մէջ, մէկ հատիկ մը իր
մտաւորական մասնաւոր բարձր ծիրերով.
եւ ասիկէ զատ, բաց ի գիտուն մը ըլլալէ,
անիկա էր նաեւ առաքինի քահանայ մը,
սրբակրօն եկեղեցական մը եւ աստուածա-
հաճոյ մահկանացու մը, որ կ'աշխատէր
օգտակար ըլլալ իր ժամանակակիցներուն,
ուսուցանելով անոնց կրօնը, հաւատքը եւ
գիտութիւնը, եւ ապացոյցանելով անգամ
մըն ալ իր անձին մէջ թէ՛ կրօնը ու գի-
տութիւնը քորն են իրարու, կրօնը ու գի-
տութիւնը իրարմով կ'ապրին, կրօնը ու
գիտութիւնը իրարմով մէջ կը ձուլուին, կը-
րօնը ու գիտութիւնը իրարմով կը անանջին,
իւր գիտութեամբ տարբեր մը Ս. Հաւատքին,
որուն Հիմնադիրը գիտուններու Գիտունն
էր:

Իսկ Մատթիա Գարագալ:

Ո՛վ չի գիտեր անոր անունը, ո՛վ չի

գիտեր, ո՛վ չի ճանաչար զայն, որ մեր
համայնքին ամենէն երեւելի գէժքերէն
մէկն էր, իր հասարակ հմտութիւնով եւ կա-
րողութեամբ, եւ որուն աշխարհահռչակ
հոգեւոր գաւալի հոգեւոր մըն ալ աւելցած
էր: Բաշուշի ծնած օրէն միջին մեծած
օրը ապրեցաւ իւր բարի քրիստոնեայ եւ
իւր բարեպաշտ մարդ, չմոռնալով երբեք
իր կրօնական պարտականութիւնները, եւ
միշտ կրօնը գաւառներով իւր գերբնային
գիտութիւնն ալ աշխարհիկ ու երկրային
գիտութեանց վրայ, զոր ինք կ'ուսումնա-
սիրէր ցորեկ ու գիշեր, անդուռ ու ան-
գագար, միշտ նոր նշող մը ջանալով ընդ-
նշմարել անոր խաւարակութեամբ իւր
մէջէն: Բաշուշի ալ անդուռ ուսումնա-
սիրած էր բոլոր այն գիտութիւնները,
որոնք անկրօնութեան կը մղեն ժամանա-
կակից գիտունները, սակայն անիկա կա-
րեւորութիւնն էր տուած անոնց, որովհե-
տեւ քաջարժեքական հասկացած էր անոնց
պարագութիւնը: Եւ Բաշուշի մեծաւ ինչ-
պէս որ ծնած էր եւ ինչպէս որ ապրած,
միշտ իւր քրիստոնեայ գիտուն մը եւ բա-
րեպաշտ խաւարասէր մը:

Սակայն գերազուրաւ Մատթիա Գա-
րագալին համար անանջ չեղաւ: Ան ալ
Մխիթարի գաւալ, ան ալ ուխտած կրօ-
նաւորութեան եւ կուսակցութեան, պահ
մը շուարում մը ունեցաւ կեանքին մէջ,
պահ մը միտքը չփոխեցաւ գիտութեան
անկը լաիկներու մէջ եւ կորսուե-
ցաւ հոն, կորսուեցաւ... Ու օրին մէկը
գրեց իր ուխտը, գրեց իր նուիրակում
ու վստի ուխտը, ինքզինքը հոգեւորով
անկրօն ու անաստուած իմաստասէր մը
եւ անկրօն ու անհաւատ գիտուն մը, եւ
սկսաւ խորասուզուիլ անկրօն գիտութեան
մը եւ անհաւատ իմաստասիրութեան մը
խորութիւններուն մէջ, մինչ իր բարեկամ-
ները եւ իր անկեղծ հիացողները՝ անոր այս
գաղափարները ընթացքին համար իրենց
ցաւերը կը յայտնէին: Մատթիա Գարա-
գալ իր կեանքին ամենակարեւոր եւ աշ-
խարհ մար անցուց անհաւատ անտարբե-
րութեան մը մէջ, ուրանալով Եկեղեցի,
կրօնը, Հաւատքը, Յիսուս ու Աստուած:
Սակայն, օր մը, վերջապէս օր մը խելը
զլուխը եկաւ, ինչպէս որ եղած է արդէն
շատ մը անհաւատներու: Եւ իր կեանքին
վերջին պահուն, երբ ալ մարած էին բո-
լոր երկրային կիրքերը, երբ ալ գաղաւթ
էր աշխարհիկ ամէն յարաբերութիւններէ,
անա՛ ալ անտես զգաց իր մեծ սխալը,
զգաց ու զղջաց եւ նորէն նետուեցաւ գա-
րագութեմ գիւրկը այն ամեններեղ Աս-
տուծոյն, որուն գոյութիւնը տարիներով
ուրացած էր, եւ մեռաւ հորինակն ու մօ-
րենական հաւատքին գիւրկը, ընդունելով
Եկեղեցեցւոյ Ս. Խորհուրդները եւ ո՛չ թէ
իւր ուխտագրութեմ քահանայ, այլ իւր կու-
սակցոն քահանայ մը նորէն, ինչու որ վեր-
ջին վարկեանքին տալած էր մեռնիլ իր
նուիրական ուխտին մէջ: Ահա՛ վախճանը
մեծ մարդու մը որ մեծ անհաւատ մըն էր
եղած եւ որ մեռաւ ոչ իւր անհաւատ մը,
այլ իւր կատարեալ մեծ մարդ մը, քանի
որ տեսաւ իր սխալը ու զղջաց, եւ ամեն

նաներով Տէրը կը ներէ այն ամենուն ու
թոնք ներում կը խնդրեն իրմէ:

Երկրորդ յօդուածի մը վերապահելով
անկը երկարօրէն խօսիլ Մատթիա Գա-
րագալի վրայ, անդարձաւանք Հ. Մա-
նուէլ Վ. Բաշուշի:

Հ. Մանուէլ Բաշուշի իր ամբողջ Միա-
բանութեան մէջ արտասովոր գէժք մըն էր
իւրօք, եւ երբ անոր գործունէութիւնը մեր
աչքին առջեւ ունենանք, ճշմարտագէտ
կը դարձանաւ թէ՛ այս մարդը իր այն-
չափ արտաքին գործերուն մէջ ինչպէս
ժամանակ ունեցած է արտադրել անչափ
երկեր, որոնք անհղին աշխատութեան ու
ուսումնասիրութեան կը կարօտին: Պէտք
է խոստովանիլ թէ Բաշուշի շատ մեծ ձիրք
մը ունէր այս մասին, քանի որ մէկ կող-
մէ ամբողջ վանքին մասնակորարական
գործերով զբաղած, միւս կողմէ ալ շա-
րունակ կ'արտադրէր բազմաթիւ երկեր
ինչպէս Բաւարան Արեւմտից եւ Գիտու-
թեան, Տարբարանութիւն, Բնագիտու-
թիւն, Մեքենագիտութիւն, Արեւմտա-
գիտութիւն, Համարակալութիւն, Մեղ-
ուսարանութիւն, Երկրաշինութիւն, Երկր-
ւոր Բարոց, Երկրաշինութիւն, Երկր-
գործութիւն, Էն, Էն, Էն, որոնք ա-
մենք ալ մանրակրկիտ ուսումնասիրու-
թեանց եւ խորագիտելի աշխատութեանց կը
կարօտին:

Եւ այս զոյգ մը կորուստներու դառ-
նագին սեղը միայն հասարակութեան մը
կամ համայնքի մը չէ որ կը պառկանի,
այլ ամբողջ Գիտութեան եւ Մատարակա-
նութեան աշխարհը կը կտկնայ կորուստ-
ներուն համար անանջ մարդոց, որոնք
այդ աշխարհներուն լուսաստիւր ջահերն
էին:

Եւ մինչ մասնաւորապէս Վիեննական
Մխիթարեան Միաբանութիւնը կ'ողջալ
անդամանելի ցաւը իր պատկառելի ան-
դամին Հ. Մատթիա Վ. Գարագալի,
որ երկար առէն իր Միաբանութեան բաժ-
նուած մեղէն ետք, նորէն անոր միացաւ,
անդին Վիեննայի Մխիթարեան Միաբա-
նութիւնն ալ ունի իր սեղը՝ յանձին
Հ. Մանուէլ Վ. Բաշուշի, որ իր կարգին,
իր վանքին ու Միաբանութեան փա-
ռայեղ գաւառներէն մէկն էր: Ողբանք
այս երկու մեծ մարդերու սեղերը եւ
մաղթներ որ անոնց յաջորդները զան լե-
ցնել զաջորդներուն սեղը, որ շատ ան-
գամ սակայն թափուր կը մնայ գգազ-
գարար:

Հինգաթի առաւ շատ չեղ կեր-
պով կատարեցաւ յուզարկաւորութեան
արարողութիւնը Հ. Մանուէլ Վ. Բաշու-
շի: Արարողութիւնը սկսաւ Վիեննայի
Մխիթարեան Միաբանութեան Բերայի վար-
ժարանին հիւրանոցին մէջ, ուր գրուած
էր Հանգուցեալին դադարը՝ Մխիթար
Արքայաճօր վեհաշուք արձանին եւ երկու
պատկերներուն աչքին տակ: Միայն Հան-
գուցեալին ընտանիքը ծաղկեպսակ մը
զրկած էր:

Դադարին լուրջը բազմաթիւ մասեր

կային վաւերած: Արարողութեան կը
նախագահէր Մուշի Առաջնորդ Արք. Ներսէս
Եպիսկոպոս Ճնապեան, իր քովը ունենա-
լով Ս. Յովնան Ոսկեբերան եկեղեցիի Ժո-
ղովքապետ Գերբ. Նիկողայոս Մ. Վ. Պազ-
չեան, Վիեննական Մխիթարեան Միաբա-
նութեան կողմէ Հ. Գարբիէլ Մ. Վ. Մե-
նէվիլեան եւ Հ. Գրիգորիոս Մ. Վ. Գա-
լէժեարեան, Անտոնեան Միաբանութեան
կողմէ Հ. Եղիա Մ. Վ. Բիւճեան, եւ Գերբ.
Գերբապ. Թէրզիպաշեան, Յովթի Մ. Վ.
Ռոքոսեան, ի մարտադրաբար մէջ գտնուող
գրեթէ բոլոր Հայ Կաթողիկէ վարդա-
պետները, Վիեննայի Մխիթարեան Միա-
բանութեան մարտադրաբար մէջ գտնուող
նորդ ներկայացուցիչները, ինչպէս նաեւ
Վիեննայի Մխիթարեան անդամներէն ու
մասնը, Արեւելի մէջ Յիսուսեաններու
Մեծաւոր Հայր Գեր. Բէր Անտոնի կողմէ
Գեր. Բէր Ժիրար, Յունաց Պատրիարքին
կողմէ քանի մը վարդապետներ եւ Մեղ-
քիթ Կաթողիկոսը Պատրիարքին Փոխա-
նորդ Մօնս. Միշէլ Էլն. Ներկայ էին նաեւ
համայնքին երեւելի անձնաւորութիւննե-
րէն շատեր, ի մէջ այլոց Սաղաք Սրմե-
նակ պէյ, Նաֆիլեան բաշա, Բիւճեան
Անտոն Էֆ., Էտիար պէյ Տիւղ, Գարաշա-
եան Յովհաննէս Էֆ., Գառապեան, Էնթ-
աէրեան, Փիլիպպոսեան, Ոսկեան, Սիւր-
մէլեան, Մօմճեան, Ժ. Սիրուն, Շաշեան
Էֆ. Ներք, Մուրատեան եղբարք, Կուրտի-
կեան, Թորգոմեան Էֆ. Ներք, լրագրական
ներկայացուցիչներ, ուսուցիչներ Էն Էն.,
որոնք իրմեովն իկած էին իրենց վերջին
յարգանքը մատուցանելու համար Հանգու-
ցեալին:

Եկեղեցական առաջին արարողութեան
ներէն ետք Հանգուցեալին ճոխ դադարը
փոքր հանուեցաւ: Թափօրին սուրհեւն
կ'երթային Վիեննայի Մխիթարեաններու
Բերայի եւ Գարագալի վարժարաններուն
աշակերտները, եւ Ան. Յղութիւն վարժա-
րանին աշակերտուհիք:

Հանգուցեալը Բաւարական Թագի առ-
պետ ըլլալով, թափօրին առջեւէն կ'եր-
թար Բաւարական զեպանատունէն բարա-
պան մը:

Բահանայական յուզարկաւորութիւն
ներու յատուկ արարողութիւնները կա-
տարուելէ եւ փողոցին մէջ դադարը քանի
մը անգամ կենալով, պէտք եղած աղօթք-
ները կարդացուելէ ետք, թափօրը հասաւ
Ս. Յովնան Ոսկեբերան եկեղեցին, ուր
յուզարկաւորութեան թափօրը դռնէն ըն-
դունուեցաւ Ամեն. Հոգեւոր Տէրով Տ. Տ.
Պօղոս Էմմանուէլեանի, կ'Աստիարա-
քական Փոխանորդ Արք. Աւետիս Արքեպ.
Արքիպարեանի, Արք. Սահակ Արքեպ. Հա-
ճեանի եւ Արք. Մատթէոս Եպիս. Սիւլեա-
նի, ինչպէս նաեւ քահանաներու եւ դպի-
սաներու խումբի մը կողմէ: Հայոց Պատ-
րիարքարանի կողմէ եկած էին Արարիկի
առաջնորդ Տ. Մուշեղ Վ. եւ Ս. Երրորդ
դուրեան եկեղեցիին քահանաներէն մէկը:

Ս. Յովնան Ոսկեբերան եկեղեցին այս
պաթիւ ունեւորով սգաւորուած էր եւ բոլոր
ջահերը վառուած էին: Եկեղեցիին մէջ
ընտիր երկսեռ բաղնիքի մը խոնուած
էր արդէն:

Մեղեպաշտ արարողութիւնը կատարե

ուելէն ետքը, Գերբ Կրպ. Վ. Պատուհասեան
դամբանական մը խօսեցաւ ի վեր հանե-
լով Հանգուցեալին տաղանդը, առաքինու-
թիւնները եւն. : Ապա ցաւակցութիւններ
յայտնուեցան Հանգուցեալին ազգական-
ներուն և Վենետիկի Միւթարեան Միաբա-
նութեան անդամներուն :

Նոյն օրը Հանգուցեալին մարմինը զմու-
տուեցաւ, և քիչ օրէն Վենետիկ պիտի
դրուի, թաղուելու համար հոն :

Հ. Մանուէլ Վ. Բաշուհի եղած եկե-
ղեցական փայլուն հանգէաները թէեւ չե-
ղան Հ. Մատթիա Վ. Գարաբաշի հա-
մար և ասոր մէջ կրնայ նշմարուիլ՝ երկու
հանգուցեալներուն անցուցած կեանքին
մէջ կրօնական տեսակէտով եղած հակա-
ռութեան արդիւնքը, սակայն այս վերջ-
նին համար եղած լոկ աշխարհիկ պատիւ-
ները շատ աւելի մեծ էին, և իրաւա՛մբ,
քանի որ Գարաբաշ թէեւ կրօնական ու
հոգեկան տեսակէտներէ դատելով շատ ետ
էր Բաշուհիէ, սակայն իր տաղանդովը ու
մատենագրութեան մատուցած ծառայու-
թիւններովը շատ մեծ հռչակ հանած էր :
Բաշուհի անունը ա՛յնչափ տարածուած
չէ որչափ Մատթիայինը և փոխադարձա-
բար. Մատթիա իր կեանքին յետուստա-
րիւնները անցուց Պիւսինէրեան նիւթա-
պաշտ լիմաստասիրութեան ուրացումներուն
մէջ, մինչ Բաշուհի իր ծնած վայրկեանէն
մինչեւ վերջին վայրկեանը եղած է ո՛չ թէ
սկեպտիկ մը, այլ ջերմ հաւատացեալ մը,
Չերմուռնա՞ք քրիստոնեայ և բարեպաշտ
կաթողիկէ մը : Ահա՛ այն պարզ պատճառ-
ները, որոնց համար Մանուէլ Բաշուհի
եկեղեցական պատիւները աւելի փայ-
լուն եղան, մինչ Գարաբաշինները բաղ-
դատաբար աւելի նուազ : Եւ ստիկա ար-
դարացի կրնայ դատուիլ, քանի որ Մա-
տթիա կէս դար Աստուծոյ գոյութիւնը
ուրանալէ ետք, վերջին հրաժեշտի պա-
հուն փարեցաւ իր ուխտին, և Եկեղեցիին
արդար իրաւունքն էր ապաշխարանք մը
տալ մեղաւոր ու զղջացող քահանային :

Սակայն ասոր փոխարէն շատ մեծ էին
երեկ Գարաբաշի մատուցուած յարգալիւր
պատիւները, ամբողջ համայնքի մը կողմէ,
որուն ամենէն փայլուն ներկայացուցիչնե-
րը եկած էին իրենց հիացումը յայտնելու
համար անոր դաճաղին առջեւ : Դիտելի
պարագայ մըն է թէ երեկ Ոսկեբերան ե-
կեղեցին խոնուած ընտիր բազմութեան մէջ
Հայ Հոռմէական դէմքեր շատ ցանցառ
թիւ մը կաղմէին, մինչ մեծամասնութիւն-
ը կը գրաւէին մեր ազգակից եղբայր-
ները :

Ներկաներուն մէջ կը տեսնուէին Հա-
յոց Պատրիարքարանի կողմէ Տ. Յովնան-
նէս քահանայ Մկրեան և Տ. Տաճատ Վ. ,
Յոյն, Մելքիշ, Ասորի և Ղպտի Պատ-
րիարքարաններու ներկայացուցիչները,
Ուսումն. խորհրդին բոլոր անդամները,
Կեդրոնական վարժարանէն տնօներկու ա-
շակերաններ իրենց ուսուցիչին Գառնիկ
էֆ. Բարունակեանի հետ մէկտեղ, ու-
սուցչապետ Ռեթէոս էֆ. Պէրպէրեան,
Յարութիւն էֆ. Մրմրեան, Աղեք. էֆ.
Փանոսեան, Դաւիթ էֆ. ինչպէս
նաեւ բազմաթիւ օտարազգի ծանօթ անձ-
նաւորութիւններ, Հանգուցեալին ազգա-
կանները, բարեկամները, աշակերտները,
լրագրական բազմաթիւ ներկայացուցիչներ
եւն. : Ս. Յ. Ոսկեբերան եկեղեցին երէկ մեծ
մասամբ լեցուած էր գրչի մարդերու ըն-
տիր բազմութեամբ, որոնք եկած էին ի-
րենց զորոյի պարտականութիւնները կա-
տարել, գրչի հոյակապ վաստակաւորի մը
հանդէպ, որուն շտկած, ուղղած, կոկած
ու կազմաւորած լեզուով է որ կը գրեն
իրենք այսօր :

Յուդարկաւորական արարողութիւնէ
ետք, Հ. Գարաբաշի Մ. Վ. Մէնէվիչեան,
իրեն յատուկ առատ պերճախօսութեամբ
շատ գեղեցիկ դամբանական մը խօսեցաւ :
Դամբանական մը որ կը ձկտէր ջանքա-
խել բոլոր այն անմիտ արարողութիւնները

թէ ինչպէս կ'ըլլայ որ Մատթիա Գարա-
բաշ իր ամբողջ կեանքին մէջ քահանա-
յութեան ուխտը գրեթէ ըլլալէ ետք, վեր-
ջին տկար մէկ պահուն անոր մտային մէկ
խանգարումէն օգտուելով, զայն դարձի
կը բերէին ու նորէն իւր քահանայ կը
թաղէին, անանկ մարդ մը որ ամբողջ
կեանքը զԱստուած ուրանալով անցուցած
էր : Հ. Մէնէվիչեան Վ. շատ փայլուն
կերպով ի վեր հանեց այս ակնարկութիւն-
ներուն անտեղի ըլլալը :

— « Գահանայաթա՛ղ ? ? ?
« Այս բառը՝ երկու օրէ ի վեր կը կրկ-
նուի երեք հարցական նշաններով. քա-
հանայաթա՛ղ ? ? ? » :

Այսպէս սկսաւ խօսիլ Հ. Գարաբաշի Մ.
Վ. Մէնէվիչեան, բացատրելով թէ ասոր
մէջ չկայ զարմանալի բան մը, քանի որ
Հանգուցեալը քահանայ օծուած էր արդէն,
և թէ երբ օծումը կատարուի, ոչինչ կրնայ
զայն ջնջել. օծումը օծուած կը մնայ
միշտ և քահանայ՝ քահանայ : Թէեւ Հ.
Մատթիա ալ ունեցած էր իր թերութիւն-
ները, սակայն միթէ՛ անիկա ալ մարդ
չէ՞ր, միթէ՛ անիկա ալ չէ՞ր կրնար ունե-
նալ իր մարդկային ակարամտութիւնները,
և միթէ՛ ասոր համար մինչեւ վերջը պէտք
էր աններող գտնուիլ անոր հանդէպ, նոյն
իսկ երբ անիկա զղջումի կուգար : Այն
Աստուածը որ կը ներէ իր գաւազներէն
նոյն իսկ ամենէն մեղաւորին, կրնա՞ր իւր
գործադրութիւնը հայր չի ներել իր այն մեծա-
նուն գաւազին : Ոչ թէ եօթն անգամ,
այլ եթէ եօթանասուն եօթը անգամ ալ
է՛ր որչափ ալ կ'ողջը մեղանչէր, նորէն
Ան պարտաստ է ձեռքի ներելու, երբ զղջ-
ումի գաւազն Այն Գրիստոնէութեան նշա-
նաբանը իայց առկա չի նշանակել թէ
մեղք ազատ ենք ամէն մեղք գործելու,
վերջին վայրկեանին պահելով մեր զղջու-
մը : Ամենեւին Մատթիա իր ամենավեր-
ջին վայրկեանին, աստուածային շնորհով
մը միտքը լուսաբանուեցաւ, և ինքզինքը
նետեց այն Աստուծոյն գիրկը զոր ուրա-
ցած էր : Սակայն Մատթիայի համար ե-
ղածը աստուածային շնորհ մըն էր և ամէն
մարդու չէ արուած այդ տեսակ շնորհ մը
արժանանալ : Թէեւ Աստուած՝ անոր ծա-
ռայութիւններուն իւր գերազոյն վարձատ-
րութիւնն մը այս գերազոյն շնորհը նուե-
րեց անոր, որպէս զի տն ալ մեռնէր հաւ-
ւատքովը այն Սահակներու ու Մեսրոպ-
ներու, Եղիշիկներու ու Նարեկացիներու,
որոնց մեկնելը, հիացողը, աշակերտը,
գաւազն էր ան : Գահանայ էր, քահանայ
եղաւ ու քահանայ մեռաւ : Այսպէս հանե-
ցաւ Աստուած : Ու պէտք չէ մոռնալ որ
եթէ Մատթիա Գարաբաշ քահանայու-
թիւնը ձգեց ատեն մը, ասիկա չըբա՛ւ աշ-
խարհիկ մարդ մը ըլլալու համար, բնա՛ւ
անիկա նորէն ապրեցաւ միմիայն իւր կրօ-
նաւոր մը, գիտուն մը, իմաստասէր մը,
իր մէկ գաղափարին ետեւէն ինչպէ՛ս գա-
ղափար մը քրուն մտալ ըլլալը իր խոստո-
ւածութեամբը ապացուցեց : Մատթիա իր
քահանայութեան կարճատեւ ժամանակա-
միջոցին մասնաւոր յարգանք ու պաշ-
տում մը ունէր առ Ս. Կոյմն Աստուածա-
ծին, որուն պատկերը ունէր իր մօտ,
կիսելութեան տակ և ամէն առտու ան-
կողմէն ելլելուն պէս քանի մը էջ աղօթք
կը կարդար անպատճառ Ս. Կոյմն նուիր-
ուած : Վանքը գտնուած ատենս, երբ կը
կարդայի Մատթիա Գարաբաշի դասա-
գիրքերը, որ մը հարցուցի հետաքրքրու-
թեամբ թէ ինչ եղած էր այս միաբանը,
ո՛ւր էր, ի՞նչ կ'ընէր : Դիմել պատասխա-
նեցին թէ լքած էր քահանայութիւնը :
Սակայն ես, որ այն ատեն դեռ միայն ա-
նունով կը ճանչնայի մեծանուն լեզուա-
բանը, կ'ընէի. — Այս մարդը պիտի դառ-
նայ, Եւ դարձաւ : Գարաբաշ մեռնելու հա-
մար ինչպէս որ մեռած էին Սահակ ու
Մեսրոպ իւր օծեալ քահանայ : Հանգչէ՛ հաւ-
գիտ, ո՛վ Մատթիա Գարաբաշ, և թող
քո՛ օրինակիդ հետեւին բոլոր սկեպտիկ

ները, ոչ թէ իրենց մահուն անկողնին
մէջ, ինչպէս որ ըրիր դուն, այլ անկէ ա-
ռա՛լ :

Եկեղեցիին բակին մէջ Յակոբ էֆ.
Գուրգէն՝ կարճ ու աղքեցիկ բանախօսու-
թիւն մը ըրաւ. — « Կարճ ժամանակի մը
մէջ չորս մեծ դէմքեր կորսնցուցինք. մէ-
կը Վենետիկի վանքին ալեհորդ անգղագա-
կան բանաստեղծը, անկէ ետքը Այտըն-
եանը, երէկ Բաշուհի և այսօր Մատա-
թիա Գարաբաշը » : Ու վեր հանեց Մա-
տթիա Գարաբաշի մատուցած ծառայու-
թիւնները մեր լեզուին, մեր մատենագրու-
թեան, մեր դպրութեան, մեր համայն-
քին : Ըսաւ թէ անիկա երկրորդ Սահակ
Մեսրոպ մը եղած էր, և եթէ անիկա հի-
մա մեռաւ, սակայն չէ մեռած անոր ա-
նունը, և անոր գիրքերը պիտի ապրին
մեր դպրոցներուն գրասեղաններուն վրայ,
մեր երիտասարդներու սրտին մէջ, մեր
մատենագրութեան առաջին էջին վրայ,
և դարձէ դար պիտի կրկնուի անոր անու-
նը՝ մեր սեղեդաւոր լեզուին իւր հարազատ
և անկորուստ պահպանութեան ջանադիր և
գրաբար լեզուին իւր մեր մէջ ընդհանրաց-
ման և ուսման մեծագոյն ստատք մեծանուն
վարպետ մը : Եւ վերջացուց խօսքը մաղ-
թելով որ մեր մէջ Մատթիա Գարաբաշ-
ի յաջորդները տեսնուին՝ յաւերժացնելու
համար անոր յիշատակը :

Ապա դաճաղը մեռելակիր կատրին
մէջ դրուելով, փոխադրուեցաւ Շիրիկի
գերեզմանատունը : Մեռելակառքին կը
հետեւէին քսոնէ աւելի կառքեր : Գերեզ-
մանատան մէջ, դաճաղը քահանայից թա-
ղը տարուելով, հոն թաղուեցաւ : Ս. Յ.
Ոսկեբերանի Մեծ-Ժողովուրդապետ Գերյ.
Տ. Նիկողայոս Մ. Վ. Պազլեան շատ սըր-
տաւուչ դամբանական մը խօսեցաւ գե-
րեզմանին վրայ, չեղեղով հանգուցեալին
առաքինութիւնները և մաղթելով որ ինչ-
պէս որ այս աշխարհի վրայ իր մասնա-
ւոր տեղը ունեցած էր, անանկ ալ երկ-
նից արքայութեան մէջ ունենայ իր տեղը :
Գերյ. Պազլեան Նիկողայոս Մ. Վ. է
ետը ուսուցչապետ Ռեթէոս էֆ. Պէրպէր-
եան, իր սահուն ու զրուի ոճով խօսե-
ցաւ դամբանական մը, որ բոլոր ներկա-
ներուն աչքերէն արցունքներ լալեց, մինչ
ինք ալ կեւար հրաժեշտի վերջին բառերը
արտասանած պահուն :

« Մատթիա Գարաբաշ ջերմ ու ջեր-
մեռանդ հիացող մըն էր Թաւուշի, Գեղե-
ցիկի ու Ճշմարտի, և մտաւոր գործու-
նէութեան լայն ապարդէղ մը գտնուելու հա-
մար է որ մտաւ մտաւորականութեան ան-
ծայրածիր աշխարհ, ինքզինքը նետելով
մատենագրութեան գիրկը, լեզուագիտու-
թեան գիրկը, դաստիարակութեան գիր-
կը, Սահակներու, Մեսրոպներու, Եղիշիկ-
ներու արժանաւոր յաջորդը ըլլալ ջանա-
լով : Անկեղծ միտք մըն էր Մատթիա
Գարաբաշ, միտք մը որ մտածելը այնպէս
ինչպէս որ կը խօսէր : Մեծ մարդիկները
կ'ընէին, բայց անոնց հոգին կը մնայ,
անոնց շունչը կը մնայ յաւէտ այն էջերուն
մէջ զորս գրեցին, այն հատորներուն մէջ
զորս արտաբերեցին : Հիմա թաղեցինք Հ.
Մատթիա Գարաբաշը : Մեռաւ Հ. Մա-
տթիա Գարաբաշը : Բայց, եղբա՛րք,
հանճարը կը մեռնի, հանճարը կը թաղ-
ուի » :

Ու Պէրպէրեան էֆ. բացաւ իր երկու
թեւերը խոնարհելու և քանի մը մաղթանք-
ներ արտասանելու համար Մատթիային
հողովոյնին առջեւ, բայց հեծկլտանք մը
ձայնի լեզուէն և լեզու մեծանուն ուսուցչա-
պետը, գերեզմանատան քարեպաշտ լու-
թեան մէջ, մինչ ունկնդիրները իրենց աչ-
քերուն արցունքները կը սրբէին լուիկ :
Յետոյ Գեր. Կարապետ Վ. Պատուհաս-
եան՝ երիտասարդ ու խոստմնալից համակ-
րելի վարչապետը, իր երիտասարդական
վառվառուն աւելնով, չեղանք թէ ինչպէս
ամենավերջին պահուն այն մեծ անաս-
նաւոր, որ կը յամաւէր մինչեւ ետքը

համոզուած անկրօն մը ըլլալ, տեսաւ իր
սխալը, խոստովանեցաւ, հաղորդուեցաւ
և Անառակ Որդիին պէս երկար ատեն իր
հօրը տունէն փախելէ ետք, վերջին պա-
հուն նորէն նետուեցաւ անոր գործադու-
գիրկը, փախստական ոչխարը նորէն մտաւ
իր հօրը հօտին մէջ, երկնային ներողու-
թիւն հայցելով իր մեղքերուն համար, և
աղքու ու գործունեայ դաս մը տալով իւ-
րեւ վերջին կտակ մը իր աշակերտնե-
րուն, ճշմարիտ հաւատոյ դաւանանքը :

Ու այս խօսքերը մեր աչքերուն առ-
ջեւ պարզեցին գեղեցիկ պատկեր մը՝ աս-
տուածային մեծագործութեան — Մատա-
թիա Գարաբաշը, այս յամառ անաստուա-
ծը, որ Պիւսինէրով կը սնանէր, արհա-
մարհելով Եկեղեցի, Կրօնք ու Հաւատք,
այս համոզուած անկրօնը, որ նիւթապաշ-
տութեան վարչապետ մը ըլլալ կը յաւակ-
նէր, կրկնելով միշտ իր յանկերգը թէ չի՛
կրնար երբէք ըմբռնել Աստուծոյ մը գո-
յութեան վերացական գաղափարը, և որ
ճշմարտութիւնք կը փնտէր Աստուծոյ՝
դուրս, Կրօնքն դուրս և Հաւատքն
դուրս, բոլոր անկրօն ու անհաւատ փիլի-
սոփայութիւնները լափելէ և լափելիցէն,
բոլոր նիւթապաշտ իմաստասիրութիւննե-
րը ուսումնասիրելէ ետք, վերջը վերջը
նորէն մէկդի նետեց իր այդ իմաստասի-
րութիւններն ու փիլիսոփայութիւնները, և
եկաւ փնտռել ամէն սփոփանք ու ամէն
համոզում՝ աստուածային տիեզերական ու
ամենազօր Հաւատքին մէջ :

ԲՆԵՐԱՅԻ

ՈՒՍՏԱՌՈՐ ՄԸ

Մայիսի 23էն սկսեալ Իտալիոյ քանի
մը նշանաւոր քաղաքաց եկեղեցիներն ու
օրթաւայրերը հետզհետէ այցելելով, կը
բազմայի նաեւ Լուրտի հրաշալի Տիրամօր
Ուխտատեղին ալ այցելելի վաստակողութե-
ան ապաքինութեան մեծ յուսով : Բայց
հարկեցուցիչ պատճառաւ այս երկրորդ
անգամ ալ անկէ դուրկ մնալու՝ և ժա-
մանակը յսգալ գործածելու համար սեպտ.
21ին Հռոմ հասաւ, և Կաթողիկէ աշխարհի
այս մայրաքաղաքին մէջ գեղարուեստից և
վեհապանծ հնութեանց հետ հոյակապ եկե-
ղեցիներն ու սրբատեղիները ջերմեռան-
դութեամբ այցելելէ և աշխարհածանօթ
հրաշակիքտ Տաճարին ներքեւ Առաքելա-
պետին Պետրոսի ստորեկեան Ս. Շիրմին
և Նշխարաց վրայ երեք անգամ պատմա-
բազմելէս վերջը, նորոնտիր Սրբազան Մայ-
րագոյն Պապին Պիոսի Ժ. ի գործաւոր ըն-
դունելութիւնը, մեծ սէրը և հայրենի խը-
նամբը վայելեղովս մեծապէս միմիարեալ,
Լուրտի փոխարէն՝ Փոռփէի սքանչելա-
գործ Աստուածամօր Սրբարանը այցելելու
նպատակաւ, հոկտ. 24ին Նեապոլիս եկայ :

Իտալիոյ քաղաքները և անոր եկեղեցի-
ո՛ւր որ դեգերիցայ, յորս կրօնքը բարձ-
րագլուխ պայծառ կը փայլի, իւրաքանչ-
չիւր բազմաթիւ եկեղեցիաց մէջ, որոնցմէ
ամենք լոյսը ցոյցելը և գիւղին ի բուն
բաց են, գլուխադուրդ հաւատացեցող
խոռուն բազմութեան աստուածապաշտ ջեր-
մեռանդութիւնը առ Ս. խորհուրդս՝ յիմն-
օրեայ և ի հոգեւոր կրթութիւնս, և սրբ-
բակրօն կղերին ոգելից փոյթեանդն և
անձուէր պաշտօնավարութիւնը յոգաւոր
հոգեւոյ, արքաբեւ ինծի մեծամիտարանք,
մեծ բարեշինութիւն, բայց միանգամայն
նախանձայոյդ տիրութիւն ալ պատճառե-
ցին. այս ներհակընդէմ միմիարեութեամբ
և տնայութեամբ զգածեալ՝ աղօթելի և
կ'աղօթելի, որ հոգեւորէ պաշտօն, բարո-
յականութիւնէ թուլցած մեր Հայ Կաթողի-
կէ Ժողովուրդն (և մեզ ի սրբութիւն և
ի սրբացուեմն կողեցեալ կղերաց ալ) մեծ-
տուած այցելու ըլլայ Տիրամօր միջնորդու-
թեամբ, ոլորտի, օգնէ նոյն ոգին, հեռանդն
ու սէրը պարզեւէ և առաջնորդէ ի բնա-
րութիւն իրեւ իւր սեպական Ժողովուրդ-
եան :

Եկեղեցու տարածքի Գահիրէ
ի 15 Նոյեմբերի 1903

ԱՐՄԷՆ Վ. ԵՌԻՍՈՒՑԵԱՆ

ᠠᠨᠤᠨᠠᠨ

Թաշաղարտա դռնէն թաղադա ապօնէ օ-
լան զէվաթը յիւնիթէն մտնէն ապօնըման
վառէնէրի հըրու ի թիկ զանալարն, տէ-
վամըն արգու ի թիքէրի հալտէ, ապօ-
նէ ի ք պէտէլէրինի կէսն տէրմէլէրի ըհնա
նընուր:

Կ-ԲԱԹՐԻԳԽԱՆԷ ՀԱՎԱՏԻՍԻ

Տիւն, Ընծայուած Ս. Առաքաւածած.
նի ի Տաճարն եօթթուրը օրուպ, Կ-
Քաթրիգ ընկծպ. Էմմանուէրան էֆ.
հաղրէթլէրի, Ձէյմէ սօգաղլնրոա Ան.
Յղյթիւն թարրիգաթը մանասթըրը-
նըն մատուււրնաա Ջայնաւոր-Պատա.
րագ թագաթիս իթմիչ, վէ պուռոա
Կ-Քաթրիգ վէքիլի Արհ. Աււաթիս
Արք. Արքիարեան իլէ Արհ. Մահալ
Արք. Հաճեան վէ Արհ. Մատթէոս
Եղիշի. Սիւլւան վէ պաղը ըէհա-
պիշիլի միւհթէրէմէ իլէ էհալի հաղըր
պուրունմոյար տրր

Տիւն, Կ-Բաժրիգ ընկթպ. էֆ.
Հազրէթլէրի, Վէքիլի միւհթէմէրի-
լէ պրիլիքսէ, Սազըզ-աղաճընտա
Միւիմարեան մէքթէպինէ կիտէրէք,
Հ. Սանուէլ Վ. Գալուսինին վէֆա-
թընտան տալանը պէհանը թաաղի-
յէթ իթմիյէր տոր:

* Արհ. Մատթէոս եպս. Սիսեան
 իւէ տիկեր պազը միւթէ հաղանը րէ
 հապիյն վէ միլիթի միգտէն վէ էճա.
 նիպտէն զէ վաթը միւթէ պէրէ տախի,
 Միւթ մարեանորորն Սազը Աղահը վէ
 եախօտ Գատըքէօյ մէքթէ պէրինէ
 կիտէնք, Թարեղաթն հէյէնէթի
 րուհպանիյէսինէ պէեանը թաազիյէթ
 վէ թէէսաւֆ իլլէմիլէր տիր

« Էլիմէնի բաթրիկի ընթաց. Օր-
մանեան էջ. հազընթէրի. Գատը
քէօյտէ Միխիթարեան մէքմէպինէ
պիր թէլէկրաֆնամէ քէշուտէ խտե-
րէք. հ. Մանուկ Վ. Գալստիսինին
վէֆարմէ թիւնսիպիթիթիլէ պէնեանը
թաւապիլէ թիլլէմիյ տիրո»

Սիւթէվէֆա Հ. Մանուէլ Վ. Իսապետնիսն նալը Վէնէտիէ նազլի տիւնէնէկի ճէնէթլէ, չէնտ կիւնտէն պէրլի վէֆաթ իժմիշ օլմասըլա, զաթէն պօզուլմանա պաշլամըշ օլան մէգըբիւր նաշըն պահարլանմասը՝ տիւն Ս. Յակոբ խասթախանէսիտէ, մէգըբիւր խասթախանէնին սէր ճէրրահը չէհիբի Տըր. Ջարդարը էֆ. Թարաֆըն. տիւն քէմալը մէհարէթլէ ինթըր իտիլի միշ վէ իշպուտ ամէթեթմաթ՝ Տըր. Ջօհ. րապ, Տըր. Թորըզման, Տըր. Ֆինճան. ճեան վէ Տըր. Ջալըզեան էֆ. լէր տախի իշիթըք իյլէմիշլէր տիւր:

*. Գեր. Կարապետ Վ. Պատու-
հասեանքն՝ Հ. Մանուէլ Վ. Քաջու-
նինին ճէնադէ ալալը միւնասիպէ-
թիլլէ Ս. Յովհան Ոսկեբերան քիլի-
սէսինտէ, վէ Հ. Մատթաթիա Վ. Գա-
րագաշըն ճէնագէսի միւնասիպէթիլ
լէ փապրիսթանտա իրատ իթսիկի
նութգլարը՝ չարչէնպիհ կիւնքինիւս-
իւէսիգտէ տէրն իտէճէլիգ:

* * Ս. Յակոբ Հոգաբարձութիւնը
/Ժարափընտան կէօհտէրիմիշ տիր.—

Հանգուցեալ Գեր. Անտոն Վ. Մա-
տաթիա Գարաջաշեանի յուզարկա-
ւորութեան առթիւ, փոխան ծաղիկ-
պսակի՝ մէկ Օսմ. ոսկի նուիրում՝ է
Անկէտարոցի, Կ. Պօլսոյ Վիեննական
Մեթիկարեան Միաբանութեան Վա-
նատնէն:

Բանկայթի, 21 Նոյ. 1903.

Վենետիկյ Միաբնակարան Հարք և Դա.
Զուրի ազգաբնակիչ կը փութան յայտնի
հրապարակաւ իրենց շնորհակալութեան
խորին հաւատարմութիւնը Գերբըրլ. Հոգեւոր
Տեսաւն, Արհ. Եպիսկոպոսաց, Գերաւ. Վար-
դապետաց և համարէն բարեկամաց և ծա-
նոթից, որք համարան իրենց ներկայու-
թեանից պատուով յիշատակը իրենց հան-
գուցելոյն Գերբուսկոթիկ ի. ՄԱՍՈՒԷԼ
Գ. Ի. ՔԱՅՆԻՆՈՅ:

ከሀ.ፖ.ሪ.ቲ.ኒ

Այժմանիւ Ռաբրամէնթօսը քիւշատ
օլնէմը, վէ պաշ վէքիւ իրատ իթ-
տիկի նութգատ, Այժմանանը՝ պիւ-
հիւմէ տէվէթէր իւէ հիւանի միւ-
հասէպաթը օլտզընը, վէ գէտիմմէ-
սէլէլէրաէ աղըր Գարընգըգլարըն
հանիւնիւ այմագ թէշէպպիւսիւնտէ,
Այժմանիւնը տախի իշթիրաք իթտի-
կիւի ալէնան, վէ իմք. Վիլհէլմին՝
իմք. Ֆր. Ժօզէֆ. գրալ Վիգթօր էմ-
մանիւնէ վէ Զար Նիգօլս իւէ միւ-
սիւ գլաթարըն գիբը, վէ պօլ միւս-
գաթթարատ սաւհնէ մուհ ապուղասարնա
շարլըրտորդըն իմպատէ իլլէմիւ տրիւ :

Րումանիա հիւ.քիւմէթիւ՝ Րումէ-
լիտէ Րումէն ճէմաթիժընըն քիլիտէ
վէ մէքթէպլէրիսին ինչապը իշին 600
պլին ֆր. թալէպիսի հաճի օլաքադ,
Մէճրիսի մէպուսանա պիը լաիհա
թադաիմի իթմիչ տիր:

Զարըն խառնթալըղը հաճատիտի
թէքչիպ օլունուեօր :

Ի թալիսու բարամէնութօսը կէչէն
կիւն աչըլմըզէ իրատ օլընան նութգ-
տա, քեւաֆէէյի տէվլէթլէր իլէ Ի-
թալիանըն հիւնի միւնասէպաթը օլ-
տըղը վէ իթթիֆադլարը վէ տիկէր
տէվլէթլէր իլէ միւնասէպաթը հա-
սէնէսի սայէսինտէ, Իթալիանըն, միւ-
քէմֆէլ պիր մէվզիլէ մալիբ պոլըն-
տըղը պէտան իտլիմի տիր:

Այս թիւը առաջին տեղեւորութիւնն է
Սըրաբիւքի գաւառի պիւր բոյն թիւը
իմ թիւնալը իմ տիկնէն տալիս Բազմ
դաշեթաւարընըն տեղն իմ տիկնէն
մէջ գալիս էր. նիւր տեղի ունէր Յընմ.
մէջնալիս զաշեթասը թէքիկալ իմ.
միջ տիւր

Րուսիա իւն ճարձօնիւ պէ յինտն
պիր իթիւք քաղ ուրնաղը շայտա-
սը Լճօտրանին ճաջօն սէֆարէթի թա-
րաֆնըտան թէքքիպ օլունմուշ տըր:
Սէրայէլօտան վէ Ձէթինէտէն ա-
լընան թէլէկրաֆլարա կէօրէ, եաղան
շիտտէթի իւղմուրար սէպէպիյէ,
Թըրնօվա, Թընպինէ, Մօսկօթար վէ կա-
պէլլօտա տէհէթի սու թուղեան:
լարը վուգու պուլմուշ, պիր դաշ
քէօբըիւ եքքըմըշ, մուխապէրաթ
քաթթի օլունմուշ, Շգօտորա կէօիւ
ճօշուպ, ճիվարլարը սուլար պասմըշ:
վէ Շգօտորա ին Ռիյաթ վէ Վիրլայա-
զար շէհիլլէին սուլար իշինտէ գալ-
մըշ տըր: Նուֆուսնա թէլէֆաթ օլ-
մամըշ տըր:

ፊ.ፊ.ፊ.ፊ.ፊ.ፊ.

Գոնիա վիլայեթի նաեւ Ազատեան
գաղմագամը զինեւ գաղմագամը
սապըզը Սառաք պէյե, Հալէպ վիլա-
յեթի նաեւ Հալէպ գաղմագամը
Էրպիկ գաղմագամը սապըզ Բասիւ
էքիյէ թէքիկը: Պաղտատ Իսթիսնաֆ
մահմէտի ճէզա տարիքսի ընեա-
նէթի, Էրպիւս Իսթ. մահմէտի
միւս. ուսումիսի Էսմը Զինի էքիյէ,
Էրպիւս Իսթ. մահմէտի միւս. ու-
սումիսի թրապիզն մէրքէզ Պիտ,
մահմէտի հուգուգ տարիքսի ընիս
Օսման Ջէքի էքիյէ, թրապիզն մէր-
քէզ Պիտ. մահմէտի հուգուգ տա-
րիքսի ընեանէթի Մուսուլ մէրքէզ
Պիտ. մահմէտի ճէզա տարիքսի ըն-
եանէթի նաեւ միւսնապը Մուսա Գեա-
ղիս էքիյէ, Հէքքեարի Պիտ, մահմէ-
տի ճէզա տարիքսի ընեանէթի Մու-

Պիտ. մահճեմէսի ճէզա տաիրէսի րէ-
յիսի էսպագ Մուսթաֆա Շիրքի
էֆլէ. Պէլլուժ մէրքէզ Պիտ. մահ-
քեմէսի ճէզա տաիրէսի րիւսաթիմի
Մուսուլ մէրքէզ պիտ. մահճեմէսի
միւտ. ում. մուալինի Ալի Հայտար
էֆլէ, Պէլլուժ մէրքէզ Պիտ. մահ-
քեմէսի միւտ. ում. մուալինի Ալի
Գուսսը շէրիֆ Պիտ. մահճեմէսի ճէ-
զա տաիրէսի րէսի իւմէր Լուժֆի
էֆլէ, Գուսսը շէրիֆ Պիտ. մահճե-
մէսի ճէզա տաիրէսի րիւսաթիմի Աք-
քես Պիտ. մահճեմէսի ճէզա տաի-
րէսի րէսի Մէհմէտ Միւսիլի էֆլէ.
Մ. Մամուրէժ իւլ Ազիզ մէրքէզ Պիտ.
մահճեմէսի միւտ. ում. մուալինի Ալի
Մալաթիա Պիտ. մահճեմէսի ճէզ
տաիրէսի րէսի Պէքիր Սըւրըլ էֆլէ,
Մալաթիա Պիտ. մահճեմէսի միւտ.
ում. մուալինի Ալի Պիլա Պիտ. մահ-
քեմէսի միւտ. ում. մուալինի Ապպաս
պէյէ թէֆլիզ. Մըլլըտա չըգան էլ
Մուէյիտ զազէթազ սահրպի իմթի-
տազը Եուսուֆ պէյէ ուլէա էլվէլի
զէ էլ Լիվա զազէթազ իտարէ րէի-
սի Ալի Ֆէհմի Բեւալի պէյէ միւթէ-
մալիզ րիւթ պէլէրի թէյնիհ. Խազի-
նէի Խասսաի Շահանէ թահրիաթ
միւտիլի Զիա պէյէ Ահմէ, Լազզըյէ
մէթրօպօլիտի Արաքնիուս էֆլէ Զինի
Մէձաւ, Սէլանքը էմթաալը տաիրիլիէ
րուստամթ միւտիլի Դալիպ պէյէ
Յիւննիւ Օսմ. Իշանաթըլը իհսան պօլ-
լուլմը տրոյ

SU.ԽԻԼԻԷ

Տիրն, սելամյուլը ընտիր ակիսին
 թէմաչա իթմէք իւղրէ, Յիւլմէնք
 մասլահաթիկիւղարըյա պաշ թէրճե-
 մանը վէ ինկիլթէրբաննն Մալթա
 թէրբանէնի նաղըրը ավիրալ Հէմէթ,
 Բուսիբանն իսակիւպ գծնսօլսը իլէ
 մաստամը վէ քէրիմէսի, Պուկկարիս-
 թան գաբու քէթլիստասը վէ իրան
 էնֆարէթի պաշ թէրճեմանը տալիքէ
 ֆախրէտէ,վէ սէֆարէթլաննէլէրան
 թավսիէ իլէ կէլիշ օյան 30 գատար
 միլթէպէրանը էճանիպ տախի սէտտ
 իւղէրինտէքի պաղէտէ պուսունմըշ-
 լար, վէ լալըմը կէլէնլէր պիլ վասը-
 լաւ նախիլ իլթիֆաթը Շէհրիեարի
 օյունյար արր:

— Պոև կիւն իճրա պոսլուլաճադ
օլան Խըրգաի Շէրիֆ զիեարէթինտե
հաղըը պոսլընմադ Խզրէ, վիւքէյալի
Ֆիխամ: վիւքէրա, միւշիբան վէ Խ-
էմա հաղարաթըլա սաիբ զէվաթը
քիբրան տիւն աջգամ պէր միւթաա
սաալէթ թէզքիբէլէրի կէօնտէրիսիշ
տար:

— Բազմաթիւ իրթնէսի կ'ունիւ Բարե-
ղէ կ'իտնէճէք օյան Օսմ. պանդապարնը
միւստրիի հապըզը Մ. Կ. Օպաւանօնըն
էնէնթինէ, բէշէնէսպիճ ոգշամը Պէյ-
զըլնտա Մէրզըլը տ'Օրիւտա, Մ.
նիւսա իլէ Բէթի միւստրի Մ. Բամ-
պէր թարաֆընտան զեւաֆէթ վէրի-
իպ, պընտա, պանդապարն տրիւք թօր-
սըլըլա պանդապարն վէ Բէթինին պիւ-
լիւք մէմնըլարը վէ Ալիսթրիա գօն-
սըլըլա Ֆրանսա սէֆարէթինին
սըլմէթիպէրնիսէ պիլիի հաշըր պո-
լունմուլյար տոր:

Մէջքը իւր զիեաֆէթտէ, պանդա-
նըն միւտրի ումուսիսի Մ. Տէֆէ-
թէ զգալիտն էօմր ու իզպալլէ չազրէ-
թի Շէհրեարի ինչի իտարէի ազտահ
իլէմրկի կիպի, իսայէֆի Մ. Կ. Օ.
պուանօնըն շլսաֆր մէմտուէսնի

տէ զիւրք ի թմիշ վէ միւսմարէյնն ըն-
փիզլէրինն սէնա խտէրէք, անլէրին
քէնտիսինն տէ էյի միւսմարէյնն օյա-
նազարը հազարնտա իզհարը իւ-
միտ իլլէմիշ տիրո՛ Տիկէր պազըլարը
տախի միւսմարիպ նութգլար իրատ
ի թմիշ տիրո՛ Մ. Կ. Օպուան իրատ
ի թմիշ նութգլար, միւստիր ումու-
մի թարափընտան կէօթէրիլէն թէ-
վէճճիւհաթտանտ օլաեր թէչէքքիւր,
վէ հազընտա մուփարազաթընտան
տօլաեր իզհարը թէչէսիւհ, փաղաթ
Բարիզտէ Օսմ. պանդապը իտարէ
մէճիւսինտէ մուրախաւազա ըրփա-
թըլա պուլընաճաղը ճիհէթլէ, հի-
նէ ուզադտան պանդա մէմուրլարը-
նըն խըտէմաթընա իշթիւրաք իտէճէ-
կինի պէտան, վէ 40 սէնէտէն պէրի
պանդանըն, տէվլէթի Ալիյէնն ու-
մուրը մալիյէսինն, թանթը հիմայէի
սալթանաթը Օնէիյէտէ, ի թմիշ օլա-
ղը վէ իտէճէկի խըզմէթլէրի իփատէ
իլլէմիշ տիրո՛ Պատէհու պանդա մէ-
մուրլարընա՝ քէնտիսինն կէօթէր-
տիքլէրի հիստիւթընա՝ եէնի միւստիր
ումուսիյէ տէ կէօթէրիլէրինն թափ-
սիւ, վէ Տէրիսաաաթիւթա պուլըն-
տուղու միւստէթէթ թարափը հազ-
րէթի Բատիչահիտէն նայիլ օլաղը
իլթիփաթ վէ թէվէճճիւհաթընա Շու-
հանէտէն տօլաղը թէչէքքիւրաթը
մախսուսիւսինն տէրմիւսինն իտէրէք,
Օսմ. պանդապը, եէնի միւստիր ու-
մուսիւսի, վէ մէմուրլարը հազարն-
տա թէվէճճիւհաթտա պուլընաճաղ,
պատէնուշ օլաղը տըր, իշպու նութգ-
լիտտէթլէ ալզըլանմըլ տըր:

— Սէլանիք Բուսիա զօնաօլաը՝ կէչէն
հաթիւ Այնօրօղա կիտէրէք, մանաթըն-
լարը զիւրք ի թմիշ տիրո՛:
— Տէրիսաաաթիւթա թալէպէի իւլուսա
պիւրէր լիւսա աթիլէ ինսան պուլընաճաղ
տըր:
— Պաղը Պուլկար էշգընապը տահա
մէրաթի Սէնիյէ տէիալէթ ի թմիշ տիրո՛:
— Շուրաի տէվլէթ լիւսի Սայիտ Բա-
շա հազընթլէրի քէսպի ափիւթ իլլէմիշ
տիրո՛:
— Գահիլէտէ մուգիւմ զէնկին պիւր
Բուս. ումուրը խայրիլէն զուլլանմըլազ
իւղէր Բուս. բաթիլիլէն 400 ինկիլիւ լի-
րաը կէօնաթիւրի տիրո՛:
— Օսմ. պանդապը միւստիր ումուսի
մուսիլին Մ. Նիսա իլէ մաաաաաթը՝ էվ-

վէլքի կիւն էվրօստան շէհրիլիլէ ալ-
տէթ ի թմիշ տիրո՛:
— Սէլանիքտէ աաաթիւ Շահանէյէ
զըլազ հէտի օլաղը շիտիւսէ գաաաթ
5000 լիւսա թօլանմըլ տըր:
— Պաղը վիլայէթլէրտէ մուղաթի ին-
դամ օլաղազ հայվանաթտան ըուսուրը
պալթաթիէ նամիլլէ Չէր զշ. քէսմ ալըն-
մազտա օլաղըն աշխալարազ, իշպու
քէսմին ալընմաաթը՝ մէրճիւսինն ինսպ
իտէնթէրէ էմր օլաղըն տըր:
— Կէչէն կիւն թէլէկրափիտէն միւ-
վէշգիլի Չէքէրիա էֆ., ի թմիշ տիրո՛:
— Կիւր Բահիլէտէ իտէճէք տէրէճէտէ հէ-
մէք եէմիշ օլաղընտան, խաթաթաւաթազ
վէֆաթ ի թմիշ տիրո՛:
— Սիւրէքի ճիւղաթիլ ֆաթիլէրինտէն
օլաղը իւղէրէ 3 քիլի տէրաթիլ իտիրմիշ
տիր, Պիւր Բահիլէտէ տէ ֆիւրաթա օլաղ,
արաթիւսաթա տըր:
— Պուլկարիսթանտա Բիւս մանաթըն
հազընտա ֆորպարիսթա քէսիւսինն
պիւր ֆալէ էպիլլէ սօն կիւնթիւստէ զէլէլէ-
տէն հըզըլմըլ տըր:
— Գէլէթի գալաթաթա, շէգալլէթի
էօնիւսիւս ալաթ իւղէր թէլէտապիւրի աթէ-
րիլէ ի թմիշ տիրո՛:
— Սէլանիքտէ Բաղըլա նամ մահլիլաթ
տախի, ի թմիշ շէտիտ օլաղ իւղէր 6 տէ-
ֆա զէլէլէ հիսա իտիրմիշ տիրո՛:

ԳՐԵՏԻ ԼԻՕՆԷ

ՍԵՐՄԱՅԵՍԻ ԻՔԻՆԻԻՉԷԼԼԻ ՄԻԼԻՍԵ ՖՐԳ.

1903 Հոկտեմբեր 31 Պիլանցում

ՄԱԹԼՈՒՊԱԹ	
Սանտըգաա վէ պանդա- լարաա նուգուս	126,683,390 80
Ճիւղաաաա	817,986,292 12
Բըբըր	222,969,554 62
Հիսապաթըն ճարիէ	341,153,188 85
Բէշիլ վէ թէլէմիւսիլա	
Իւրազ օլաղաա մէգալիլ	287,267,973 95
Հիսաթ, պօնո, թանվիլաթ	
վէ էնաթ	8,290,073 66
Էշիւսի գալաթ մէնգու-	
լէ	35,000,000 »
Հիսապաթըն միւսթիլէթի	36,248,851 19
ՖՐԳ. 1,875,549,325 19	
ՏԻԻՑՈՒՆԱԹ	
Տէրօղիլ օլէպազ պօնօլաթ	589,807,744 74
Հիսապաթըն ճարիէ	751,168,267 80
Գաաղա խալիլիլ քօլիլա	73,771,483 98
Վաաթիլ տէրօղիլ օլէ պօնո	20,223,617 78
Հիսապաթըն միւսթիլէթի	90,578,210 89
Ինթիլաթ ալլէսի	100,000,000 »
Թէլէտի խալիլիլ սէրմալ	250,000,000 »
ՖՐԳ. 1,875,549,325 19	
Ապընա մաթապազ օլաղըն քաաթիլ օլաղըն Մէնթիլ իտարէ քէիւր Միւստիր ումուսի ՀԱՆՐԱԹԻՐՄԵՆ Ա. ՄԱԶԵՐԱ	

սէլին քէնտիսինն խիւսանթ ի թմիշ տէ օլ-
աաղընա ինսանտ, վէ չօճուղը՝ քէնտիլէ
էվլաա տէյի գապուլ ի թմիշ տէ, աթըլ
վալթաթիլին, անըն իւղէրիլտէ պիւր կէօ-
նա հազըլ գալաթա:

Պէօլէճէ պին տիւրիւ ճէֆա վէ աճը-
լար իլէ խիւսանաա կէթիլթիլիլ գաաթըն
գաաթ, թէլէլինն թէլիլ օլաա օ չօճուգ,
մէգալիլ իլլիլ պիւր էճիւսիլ օլաղըն օլաղըն
նէ՝ մէգալիլ վէ տէնթիլ իլլա չալ:

Իմաթիլ տէրաթ, մահլիլէն վէ միւսթիւ-
տէրէն, պու հալին գաաթընտա պիւրգա-
րաը պաղըն էյաթ:

Պիւր օլաղըլ աղըլըն զայա իտէճէք
կիւր իտարէ իլաա տէ հիսաթիլաթա տիւ-
լար օլաղազ, տէնթիլ, գաաթ ինթի-
լարաթ ալաթըն տիւլիւսիւս, լաթին պու
թէլիւսիլ օլաղ օլաղըն, զէվլալլէ վալի-
տէ, մահլիլիլէթ պաթիլ պիւր մէնթիլիլ
վէ տիւրիւսիլ տիւլիւս. օ տէրէճէտէ քի
թէլաթընտա պուլընաճաղըն պիւրաթէլին
պիւր իլլա աղաթ լիւսաթիլին պիւրաթէլին
չիլիլա պուլաթ, աաթիլ տէ խալիլիլէթիլ
օլաղընա գաաթաթ հաաթ օլաղըն:

Պէկանէ հաճէթ օլաղըն իւղէր, մա-
աաթ Բիլլէն, պու տէնթիլ տէրաթ էնա-

ՕՍՄԱՆԼԻ ՊԱՆԳՍԱՐԵՆ ԻԼԱՆԸ

Թէշիսի ՏԻԻՑՈՒՆԸ ՕՍՄԱՆԻՑԷ

Շարք տէմիլ Եօլը քաաթիլաթընա
գաթիլ քաաթիլաթընա քաաթիլաթ

Գաաթաա Օսմ. պանդապը իտարէսի,
քէնտի կիւնթիլինն, ճուսա միւսթիլաթ
օլաղ իւղէր, պանդանն ալազ պուլըն-
տուղը հէր կիւն, ալաթ. սապա սաաթ
10 տան աղաթ սաաթ 3է գաաթ գաթըն
քէնտիլաթըն քէսիլմէսի, վէ թանվիլ
պաղընա վէրիլէճէք 2 ֆրանգըն թէլէտիլ-
սի իլլին թէլիլ օլաղըն Շարք տէմիլ Եօլ-
լարը թանվիլաթըն գապուլ իլլէր:

Թանվիլաթ իլէ պէրապիւր իլլին նիւսիւ
օլաղաթ թանվիլաթ նուսթըրաթըն հալի
պորթըրաթըն տախի վէրիլմէսի իլլիլա
իտէր: Օլաղընաաթա տէրէճէտէ հաղըլ-
մըլ վէ հա չըզըլմըլ նուսթըրաթըն հալի
պորթըրաթըն գապուլ օլաղընաաթա
պորթըրաթըն, թարիլ վէ իմալը վէ
թէլիլա իտէնին աաթիլին, իտիլիլ վէ
շէօնթիլին տախի հալի օլաղըն շարթ
տըր:

Պու մուսթիլիլ ինքա ի թմիշ տէ գէ-
վաթ, մաթիլաթ պորթըրաթըն իլլին պան-
դաաա ալապիլէճէք տէր տիր: Էլիլ աս-
հապ միւրաճաաթ, պիւրաթ պորթըրաթըն
հաաթաղաթ իտէ, իշպու մուսթիլիլ պան-
դա մէմուրլարը իլլին իտէճէք տէր տիր:
Թէլիլ օլաղըն թանվիլաթ մուսթիլիլ
պանդա թարափընտան թէտիլաթ վէ
մուսթիլաթ միւսթիլաթիլինն նէ գաաթ
գէմաաթ իլլա վէ ինքա իտիլէճէկիլ
միւսթիլիլ վէ թանվիլաթ թէլիլաթ իտէն
ղաթըն նամըն մուսթիլիլ պիւր մաթիլաթ
վէրիլէճէք տիր: Բիւսանթա չըզըլմըլ հա-
աաթ միւսթիլիլ թէլէտիլիլ կէլիլ օլաղըն
ղէնտիլ թէլաթ իտիլաթա ալաղընաթ թան-
վիլաթ, ուսուղըն տաթիլիլաթ սաթիլիլ
իտաթ գըլընաաթա տըր:

Մաթիլաթա թանվիլաթ միւսթիլիլ իտի-
լաթընա, պանդա, թէլիլա իտիլիլ օլաղ
թանվիլաթը, գաթըն քէնտիլաթըն քէսիլիլ
օլաղաթ իտաթ իտէճէք կիլիլ, 2 ֆրանգ
իլլաթիլ տէ, Բարիլ իւղէրինն իտէլ-
իտաթ թէլէտիլ օլաղընաթ գաաթիլ օլա-
ղաթաթա թէլիլիլ վէ թէլէտիլ գըլընա-
աթա տըր:

ՕՍՄԱՆԼԻ ՊԱՆԳՍԱՐԸ

ՏԻԻՑՈՒՆԸ ՄԻԻՊԵՏՏԷԼԷԻ ՕՍՄԱՆԻՑԷՆԻՆ

Թէվլիսի

ԹԱԶԻԼԱԹԻՆ ՄԻԻՊԱՏԷԼԷՍԻ

Տիւլըն միւսթիլիլ Օսմանիլ թան-
վիլաթընա թանվիլաթըն միւսթիլիլ
մուսթիլաթա իլէ միւսթիլիլաթ, բաղաթ,
ճուսա վէ Եօլթիլ կիւնթիլինն մա-
աաթ, հէր կիւն, ալաթ. սաաթ 10 տան 3է
գաաթաթ, Գաաթաթա, Օսմ. պանդապըն
էնաթ շիւսթիլիլ ինքա օլաղընաաթ, վէ
թէլիլաթ իտիլէճէք թանվիլաթըն նուսթը-
րաթըն գաաթ ի թմիշ իւղէր պորթըրաթըն
իլլին իտաթա ըուսուղաթըն էնաթ սաթիլ-
իլլինն թանվիլ քէնտիլաթ պուլընաաթ
տըր:

Էնաթ սաթիլիլ, ինքաթա միւսթիլ-
իլլաթըն օլաղընաթըն հալաթ, պանդա
մէմուրլարը պորթըրաթըն վէ սաթիլիլ
թէլիլաթ իտէճէք տէր տիր:

Էնաթ սաթիլիլ իտիլիլինն, ինքա-
մէթիլաթըն վէ էնաթ թէլիլաթ իլլին
տիւրիլ թարիլիլ գաաթ իլլին էնթիլիլ տիր:
Պորթըրաթըն, զանթիլ տօղըն օլաղաթ, իլլին
նիւսիլ թանվիլ իտիլէճէք, վէ օլաղընաաթ
հալաթ սաթիլիլ նուսթըրաթըն հալի պոր-
թըրաթըն օլաղընաաթ տըր:

Սէրմալիլին միւսթիլիլաթ գապիլ օլ-
աաթըն իլլին, իլլաթ քէնտիլաթ
իլլին իւղէր, թանվիլաթ վէրիլմէսի
էնթիլիլ, էնաթ սաթիլիլ մուսթիլիլ թէլ-
աթիլիլաթ, քէնտիլ գաաթ միւսթիլաթ ալ-
աաթ մը Եօլթա պիւր մուսթիլաթ սէնթիլ
ալաթ իւղէր իտիլ թարափըն թանվիլ-
լաթաթ մը արաթընտէն պուլընաաթըն
իլլինաաթ էնաթիլիլաթ հաղաթաթ տըր:

Իլլաթ քէնտիլաթ մախսուսթիլիլ
լաթըն ֆիլիլաթ թանվիլաթըն թէլիլաթ
իտիլիլ կիւն թանվիլաթ իտիլէճէք տիր: Էն-
թը թէլէտիլ իտէ, մուսթիլաթ թանվիլ-
լաթըն վէրիլաթիլ զէնաթ վուգու պուլա-
աաթ տըր:

Էնթիլ թանվիլաթ, նուսթըրաթ պորթըրաթըն
վէ իտիլաթըն հիսաթիլ իլլին թէլիլաթ
իտիլիլաթ, պանդա, նամա մուսթիլիլ
պիւր մաթիլաթ սէնթիլ վէրիլէճէք տիր քի,
թէլիլաթ իտիլիլաթ տիւրիլաթըն թանվիլաթըն
մուսթիլաթաթաթաթաթաթաթաթաթաթաթ
վէրիլաթըն քէնտիլաթըն հիսաթըն թէլիլիլ
ի թմիշ իլլին, հաաթիլ, իշպու մաթիլաթ
սէնթիլիլ նիւսիլաթ տաթիլիլաթ իմաթա-
աաթ իտաթիլ էնթիլաթ տըր:

Թանվիլաթ մուսթիլաթաթաթաթաթաթաթաթաթաթաթ
պիւր վէ
հաաթաթ պէլ գիւլիլաթ հաաթ օլաղ իւղ-
թ թէլիլաթ գըլընաաթաթաթաթաթաթաթաթ
սաթաթաթաթաթաթաթաթաթաթաթաթաթաթ
վէրիլաթըն, թանվիլաթըն գա-
թիլ իլլին միւսթիլիլ իտիլէճէք տիր:

Թէլիլ իտիլիլ օլաղ էնաթ թէլաթիլ
իլլին, միւսթիլ մէթիլաթ աղ պիւր զէնաթ-
աթաթ իտաթիլ օլաղընաթ էնթիլիլ վէրիլ-
լէճէք օլաղ մէթիլաթ մաթիլաթ սէնթիլիլ
աթ մուսթիլաթ պուլընաաթաթաթաթաթաթաթ
20—10

ԳԻԼԱԹԱՊ ՊՈՐՍԱՐԸ

Նոյնիլ 21

ԳԻԼԱԹԱՊ ՊՈՐՍԱՐԸ	
Թէվիլաթ իտիլիլ Էնթիլաթ իտիլիլ 95 20	Գ. Բ.
Բուսիլ շըմիւրաթիլ ֆր. 136 62	
Թանվիլաթ միւսթիլաթ Օսմ. 500 25	
Օսմ. պանդապըն սէնթիլաթ 605	
Տէլիլաթ Ալիլ 379	
Օսմ. Սիլիլ. շիւրթիլ Լ. Օ. 4 75	
Բէլիլ աղաթաթ. 14 10	
Տէլիլ. Թրաթիլ գաթ. 6 50	
» » թանվիլ. ֆր. 497	
Տէրիսաաթ ըրիլաթ 502	
ԱԿԶԷԼԷԻՆ ՖԻԼԱԹԸ	
Օսմ. լիւսաթ 100 զշ. տան	զշ. քր.
Պիւսաթ մէթիլաթ ֆարաթ 108 38	
Մէթիլաթ 102 20	
Ֆրաթիլ ալթիլ 87 01	
Ինթիլիլ լիւսաթ 109 35	
Բօլ 89 10	
Գըրիլ 51 04	
Գաթիլաթ գաթիլ 8 64	

Մաթիլաթ իտիլիլ վէ մաթիլաթ զաթիլաթ
ՅՈՒԼԱՅԵՆ ԹՈՒԼԱՅԵՆ

(89)

ՊԻՔԷՍ ԳԱՏԸՆ

Խաթըլարաթա օլաղ. կէրէք տիր քի,
ոլ էնաթ Բաուլ, Մաթիլաթ Բիւլ ի-
լէ տուլլա իտէրէք, թէլիլաթիլ հարա-
լանմըլ օլաղընտան, հաթաթաթաթաթ
մաթաթ իտիլ:

Պու հալաթ, Բաուլըն, էվլաթըն ինս-
մէն թաաթիլ ի թմիշ մաթաթիլ ինթիլաթ
աղ օլաղըն, չօճուղըն նիւսիլաթըն քէ-
տէր վէ վալթաթիլ տօղմուշ օլաղընը
պէտանն մէգաթըն օլաղըն, ֆաթաթ ինթ-
աթընը պուլըն պուլաթ, իլլա իլլին, չօ-
ճուղըն թաաթիլ ինսթիլ ինքա ի թմիշ
օլաղընը ֆիլիլիլ օլաղըն:

Անաթ, մալիլ օլաղըն վէճէլ, տէն-
թէլիլ վէ մէմուլըն զայիլ վաղըլաթ Բա-
ուլըն մէրաթ թաաթիլաթըն վէ իւ-
միւսթիլիլ պօլա չըզաթըն: Շէլլէ քի օ
ալաթ վէ իտիլ Տիւսանն ինթաթ վէ
թանթիլիլաթիլ ալաթաթաթ, Բաուլ, Մաթ-

Հալաթ քի գաթիլիլ վէ զէնթիլ պիւր
ֆաթիլաթաթաթաթ ինթիլաթ պիւր գաթըն
իլլէ օլաղըն նէ՝ հաթաթիլիլաթ իտիլ:

Հիլ պիւր չէլ:

Պուսաթ քէլ չաթաթաթաթաթաթաթաթաթաթաթ, վէ
պու հաթիլիլ սաթիլաթ իլլաթիլաթըն
լաղընաթաթաթաթաթաթաթաթաթաթաթ
իլլին պէրապիւր, աաթիլաթ պիւր մաթիլաթ
աաթ ի թմիշ տիր վէ քէնտիլաթիլ հիւրիլ
վէ հալիլ թէլիլաթ իլլաթիլաթ պիւրաթ-
իլլին աաթաթիլ ինքա օլաղընաաթ թաթ-
լ իտիլաթիլ գալաթիլիլաթ մուսթիլաթ
իլլաթիլ:

Լաթիլ, կիւնթիլ, ալաթ վէ սէնթիլ
կէլաթիլ հալաթ, պու սաթիլաթաթաթաթ
սաթիլաթիլ իտիլ ինթիլաթիլաթաթաթաթ
թիլ էնթիլ պիլլէ կէթիլաթիլաթ, Մաթիլ,
ինսան լիւսաթիլաթաթաթաթաթաթաթաթ
աղընաթիլաթ օլաղըն զաթիլաթիլ տօղ-
րա իլլաթիլաթ իտիլ քի, օրաթա լիւսաթ-
իլլաթ, միւսթիլաթիլ ընթաթաթաթաթ վէ
քէնտիլ ինթիլաթաթըն պուլըն օլաղաթ
իտիլ:

(Տէլաթիլ)